

OPETUSMINISTERIÖ
22.12.2003

OPETUSMINISTERIÖN JA OULUN YLIOPISTON VÄLINEN TULOSSOPIMUS
KAUDELLE 2004 - 2006 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2004

TAVOITTEET

Yliopistojen toiminnan tavoitteita ohjaa yliopistolaki ja Valtioneuvoston 4.12.2003 hyväksymä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma.

Yliopiston on kansainvälinen tiedeyliopisto, joka edistää sivistystä ja aineellista hyvinvointia erityisesti Pohjois-Suomessa. Yliopiston painoaloja ovat biotekniikka, informaatiotekniikka, pohjoisuus ja ympäristöala.

Yliopisto vahvistaa strategiatyötään oman profiloitumisensa tukena.

Yliopistojen tavoitteena on toiminnallaan vaikuttaa siihen, että suomalaisen yhteiskunnan kulttuurinen, sosiaalinen ja taloudellinen hyvinvointi lisääntyy. Yliopistot ottavat kaikessa toiminnassaan huomioon kestävän kehityksen periaatteen. Yliopistojen tavoitteena on tutkimuksen, tutkijankoulutuksen, opetuksen ja taiteellisen toiminnan korkea kansainvälinen taso ja laatu. Yliopistot jatkavat kokonaisvaltaisen laatu työn ja sen menetelmien kehittämistä. Arviointien tuloksia hyödynnetään osana yliopistojen toiminnan laadun kehittämistä.

Yliopistot vahvistavat tutkimuksen ja opetuksen perusedellytyksiä kehittämällä niitä tukevia kirjasto- ja tietopalvelujaan sekä tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuuriaan. Yliopistot kehittävät virtuaaliopetuksen tarjontaa osana muuta opetuksen kehittämistä.

Yliopistot kehittävät työyhteisöään siten, että niiden kilpailukyky työnantajina paranee ja henkilöstön työkyky ja -tyytyväisyys lisääntyvät.

Tutkimus ja tutkijankoulutus

Yliopistoissa harjoitettavassa tieteellisessä tutkimuksessa painotetaan korkealaatuista, kansainvälisesti kilpailukykyistä ja eettisesti kestävästä tutkimusta.

Yliopistot vahvistavat ammattimaisen tutkijanuran edellytyksiä ja kiinnittävät erityistä huomiota tasa-arvon edistämiseen tiedeyhteisössä. Tutkijakouluja kehitetään tärkeimpänä väylänä tohtorintutkintoon, joka on tieteellisten jatko-opintojen ensisijainen tavoite. Yliopistot tehostavat tutkijankoulutusta siten, että väittelijöiden keski-ikä (mediaani) laskee 32 vuoteen sopimuskauden loppuun mennessä. Tutkijakouluihin rekrytoidaan aktiivisesti ulkomaisia opiskelijoita ja tutkijoita. Tavoitteena on, että vuonna 2006 tutkijakoulujen opiskelijoista 10 prosenttia on ulkomaalaisia.

Yliopiston keskimääräinen tohtorin tutkintotavoite kaudella 2004 - 2006 on 158 tutkintoa vuodessa jakautuen aloittain seuraavasti:

Humanistinen	11
Kasvatustieteellinen	7
Terveystieteet	5
Kauppatieteellinen	5
Luonnontieteellinen	48
Teknillistieteellinen	33
Lääketieteellinen	44
Hammaslääketieteellinen	5

Peruskoulutus

Opiskelijavalintajärjestelmän kehittämistarpeisiin laaditaan yliopistokohtaiset opiskelijavalintojen kehittämissstrategiat. Strategioiden tulee sisältää toimenpiteet, joilla nopeutetaan opintoihin sijoittumista, vähennetään valintayksiköiden määrää sekä kevennetään yleisesti valintamenettelyjä valtakunnallisesti ja kunkin yliopiston tasolla. Tavoitteeksi asetetaan, että tulossopimuskauden 2004-2006 loppuun mennessä vähintään 50 prosenttia uusista opiskelijoista on samana vuonna toisen asteen koulutuksen päättäneitä.

Opetuksen laatua ja opintojen suunnittelu-, ohjaus- ja seurantajärjestelmiä kehitetään niin, että opintojen läpäisy tehostuu ja tutkintojen suorittamisajat lyhenevät erityisesti humanistisella, matemaattis-luonnontieteellisellä ja teknistieteellisellä koulutusallalla. Yliopistot ottavat käyttöön kaikilla aloilla opiskelijoiden kanssa laadittavan henkilökohtaisen opintosuunnitelman vuoteen 2006 mennessä. Yliopistot valmistelevat ja toteuttavat kaksiportaisen tutkintorakenteen toimeenpanon ja opintojen mitoituksen uudistuksen opetusministeriön työryhmän muistiossa esitettyjen (OPM:n muistioita 39:2002) linjausten mukaisesti, niin että uuteen rakenteeseen voidaan siirtyä joustavasti syyslukukaudesta 2005-2006 lähtien.

Yliopistot ottavat koulutustarjonnan suuntaamisessa huomioon erityisesti kansallisen terveysprojektin, opettajankoulutuksen ja tietoteollisuusalojen muuttuneet tarpeet. Koulutustarjonnan suuntaamisessa tulee hyödyntää rakenteellisen kehittämisen mahdollisuuksia.

Yliopiston uusien opiskelijoiden tavoite kaudella 2004 - 2006 on 2 220 opiskelijaa vuodessa. Tähän sisältyy 40 aloituspaikan lisäys Kajaaniin.

Keskimääräinen ylempien korkeakoulututkintojen tavoite vuosina 2004 - 2006 on 1 510 tutkintoa vuodessa, joista 190 aineenopettajakoulutuksessa jakautuen aloittain seuraavasti:

	<i>Ylemmät kk-tutk.</i>	<i>joista aineenop.</i>
Humanistinen	180	98
Kasvatustieteellinen	250	12
Terveystieteet	45	
Kauppätieteellinen ¹⁾	130	
Luonnontieteellinen	315	80
Teknillistieteellinen	450	
Lääketieteellinen	100	
Hammaslääketieteellinen	40	

¹⁾ Kauppätieteellisen alan ylempien korkeakoulututkintojen tavoite sisältää 30 Lapin yliopistossa tutkintoa suorittavaa.

Kansainvälistyminen

Yliopistot tiivistävät ja lisäävät kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoitumista siten, että suomalaiset yliopistot ovat kilpailukykyisiä ja aloitteellisia toimijoita ja arvostettuja yhteistyökumppaneita erityisesti Euroopan korkeakoulutus- ja tutkimusalueella. Yliopistot lisäävät yhteistyötä Venäjän kanssa ja vahvistavat suomalaista Venäjän-asiantuntemusta.

Yliopistot lisäävät englanninkielistä opetustarjontaa vahvuusaloillaan ja kiinnittävät erityistä huomiota opetuksen ja opetusmenetelmien laatuun. Yliopistot rekrytoivat ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita pääasiassa maisteritason opintoihin sekä jatkokoulutukseen. Opintojen ohjauksessa otetaan ulkomaisten opiskelijoiden erityistarpeet huomioon. Suomen/ruotsin kielen ja suomalaisen kulttuurien opetusta tutkinto-opiskelijoille lisätään.

Yliopiston ylempää korkeakoulututkintoa suorittavista opiskelee ulkomailla vuosittain yli 3 kk jakson 460 opiskelijaa.

Yhteiskunnalliset tehtävät

Yliopistot vahvistavat alueiden elinvoimaisuutta verkostoitumalla alueiden keskeisten toimijoiden kanssa. Uusia yliopistoyksiköitä ei enää perusteta, vaan alueelliset yliopistokeskukset ja muut yliopistojen alue-toiminnot kootaan riittävän laajoiksi kokonaisuuksiksi, niin että niillä on edellytykset saavuttaa toiminnassaan korkea laatu ja vaikuttavuus. Ammattikorkeakoulujen kanssa tehdään yhteistyötä valmistuneiden yhteisten strategioiden linjausten mukaisesti.

Yliopistot kehittävät yhteyksiään elinkeinoelämään tehostamalla liiketoimintaosaamistaan, innovaatiopalvelujaan sekä tutkimustulosten kaupallista hyödyntämistä. Yliopistojen mahdollisuuksia tukea yrittäjyyttä vahvistetaan.

Yliopistot tukevat aikuiskoulutuksellaan työllisyyttä ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista. Aikuisten mahdollisuuksia suorittaa yliopistotutkinto edistetään käyttämällä hyödyksi maisteriohjelmia ja avoimen yliopiston tarjontaa (alempi korkeakoulututkinto).

Yliopistolla on Kajaanin yliopistokeskuksen koordinaatiovastuu.

Yliopiston avoimen yliopisto-opetuksen väylän kautta tutkinto-opiskeluun siirtyvien tavoite on vuosittain 100 opiskelijaa.

Avoimen yliopisto-opetuksen tavoite on vuosittain 1 300 laskennallista kokovuotista opiskelijapaikkaa.

Täydentävä rahoitus

Yliopistot laajentavat toimintansa rahoituspohjaa suoran budjettirahoituksen lisäksi hankkimallaan täydentävällä rahoituksella. Täydentävän rahoituksen tulee tukea yliopistojen perustehtäviä ja niihin liittyviä tavoitteita.

Tavoitteena on myös täydentävään rahoitukseen liittyvien menettelytapojen, hallinnoinnin ja seurannan korkea taso osana yliopiston laatu järjestelmää.

Rakentaminen

Tavoitteena on, että sopimuskaudella valmistuu Tietotalo II. Musiikki-, varhaiskasvatus- sekä teknologiakasvatuksen uudisrakennuksen valmistelua jatketaan.

Harjoittelukoulut

Harjoittelukoulujen tavoitteena on opettajankoulutusta palvelevan toiminnan korkea taso ja läheinen vuorovaikutus yliopiston kanssa. Harjoittelukoulut huolehtivat opetussuunnitelmatyön ja opetuksen laadusta sekä kehittävät monipuolista opetusharjoittelua ja opetusteknologian käyttöä.

VOIMAVARAT VUONNA 2004

Toimintamenot

Tulossopimuksen 2004 - 2006 tavoitteiden saavuttamiseksi hallituksen esityksessä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2004 yliopiston toimintamenomomentille (momentti 29.10.21) esitetään

	vuosi 2002	vuosi 2003	vuosi 2004
Perusrahoitus	100 991 000 €	102 020 000 €	109 941 000 €
Valtakunnallisten tehtävien rahoitus	2 515 000 €	2 515 000 €	535 000 €
Valtakunnallisten ohjelmien rahoitus	8 378 000 €	9 503 000 €	6 668 000 €
Hankerahoitus	1 444 000 €	1 096 000 €	2 648 000 €
Tuloksellisuusraha	2 981 000 €	2 617 000 €	2 436 000 €
Yhteensä	116 311 000 €	117 751 000 €	122 228 000 €
Edellisiltä vuosilta siirtyneet	18 504 000 €	20 304 000 €	
LTA:t		2 138 000 €	

Yliopiston liikeloudellisen toiminnan tulotavoite vuonna 2004 on 13 650 000 € ja kannattavuustavoite 682 000 € (5 % tuloista). Yhteistoimintatutkimuksen tulotavoite on 22 900 000 €. Lahjoitusten arvioitu määrä on 1 000 000 € ja sponsoritulojen 20 000 €.

Perusrahoitus

Perusrahoitukseen sisältyy

- 859 000 € avoimen yliopisto-opetuksen järjestämiseen
- 2 371 000 € tutkijakoulujen palkkausmenoihin
- 7 063 000 € muuhun yhteiskunnalliseen palvelutehtävään osoitettavaa rahoitusta yliopiston muun toimintamenorahoituksen ja omavastuun kattaessa tehtävien vaatiman muun rahoituksen.

Perusrahoitukseen sisältyy lisäyksenä 4 741 000 € 30.11.2002 tehdystä virka- ja työehtosopimuksesta seuraaviin palkankorotuksiin (vuoden 2003 ja 2004 vaikutus).

Oulun yliopistolle osoitetun biotekniikan erityisrahoituksen perustaso säilytetään vähintään vuoden 2003 tasolla. Rahoitus osoitetaan ensisijaisesti Biocenter Oulun toiminnan tukemiseen.

Valtakunnallinen rahoitus

Yliopiston toimintamenomomentille esitetään sopimuskaudella vuosittain valtakunnallisten tehtävien perusteella rahoitusta 535 000 €

Yhteensä 6 668 000 € valtakunnallisiin ohjelmiin seuraavasti:

Kansallinen terveysprojekti 1 069 000 €, josta

- 689 000 € lääkärikoulutuksen laajentaminen (vuonna 2005 907 000 € ja vuonna 2006 1 126 000 €), 15 opiskelijapaikan lisäys vuonna 2001 ja 8 opiskelijapaikan lisäys vuonna 2002
- 160 000 € logopedia (2004 - 2005)
- 100 000 € kuntoutuksen opetus ja tutkimus yhteistyössä LaY:n kanssa (2004-2006)
- 50 000 € teleterveydenhuollon keskus yhteistyössä STM:n kanssa (2004-2006)
- 70 000 € erikoispuheterapeuttien koulutus yhteistyössä HY:n kanssa (2004-2006)

Tietoteollisuusohjelma 2 803 000 €, josta

- 605 000 € muuntokoulutus (aiemmin sovittujen sisäänottojen perusteella)
- 2 198 000 € tietoteollisuusalojen tutkimus- ja koulutusedellytysten vahvistaminen

Virtuaaliyliopisto 726 000 €, josta

- 300 000 € TieVie-yhteistyöhankkeeseen kohdennettavaksi hankkeen yliopistoille
- 90 000 € TORUS-yhteistyöhankkeeseen kohdennettavaksi hankkeen yliopistoille
- 336 000 € yliopiston priorisoimiin virtuaaliopetushankkeisiin ja niihin liittyvään henkilöstökoulutukseen

Opettajien koulutus 330 000 € (670 000 € vuonna 2005 ja 630 000 € vuonna 2006) liitteen mukaisesti

Opiskeluprosessien kehittäminen 300 000 €, Walmiiksi Wiidessä Wuodessa -hanke (2004-2006)

Biokeskuksen tutkimusedellytysten, laitteiden ja uusien kehittämishankkeiden vahvistamiseen 790 000 € (vuonna 2005 530 000 € ja vuonna 2006 260 000 €)

Liiketoimintaosaaminen 400 000 €, tietoteollinen liiketoiminta sekä johtaminen ja organisaatiot (2004-2006)

Korkeakoulujen alueellisen kehittämisen ohjelma 250 000 €, Kajaanin yliopistokeskuksen opetusyhteistyön kehittäminen Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa sekä yliopistokeskuksen luonnontieteellisen opettajakoulutuksen kehittäminen (30 sisäänotto) (2004-2006)

Hankkeet

Yliopiston hankkeet

- 100 000 € maakuntakorkeakoulu (2004-2006)
- 80 000 € biotekniikan sekä mikro- ja nanoteknologian -hanke (100 000 € vuonna 2005 ja 150 000 € vuonna 2006)
- 400 000 € oppimisympäristöjen kehittäminen

Varustaminen

- 336 000 € Kontinkangas
- 672 000 € Tietotalo II vuonna 2004 ja 336 000 € vuonna 2005
- 1 000 000 € mikro- ja nanoteknologian keskus (2004-2005)
- 60 000 € kasvimuseo

Tuloksellisuus

Yliopiston toimintamomentille esitetään tuloksellisuuden perusteella määräytyvää rahoitusta yhteensä 2 436 000 € tutkimuksen huippuyksiköiden, koulutuksen laatuyksiköiden, aikuiskoulutuksen laatuyliopiston, Suomen Akatemian rahoituksen, muun ulkopuolisen tutkimusrahoituksen ja opintojen kulun perusteella.

Harjoittelukoulut

Harjoittelukoulun toimintamomentille esitetään

	vuosi 2002	vuosi 2003	vuosi 2004
Perusrahoitus	9 370 000 €	9 389 000 €	9 834 000 €
Hankerahoitus	37 000 €	45 000 €	17 000 €
Tuloksellisuusraha	17 000 €	15 000 €	15 000 €
Yhteensä	9 424 000 €	9 449 000 €	9 866 000 €
Edelliseltä vuodelta siirtyneet	225 000 €	244 000 €	
LTA:t		177 000 €	

Harjoittelukoulujen nettoutettavia tuloja arvioidaan kertyvän 75 000 euroa, josta 36 000 € liiketaloudellisesta toiminnasta ja 39 000 € yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Perusrahoitukseen sisältyy lisäyksenä 391 000 € 30.11.2002 tehdystä virka- ja työehto-sopimuksesta seuraaviin palkankorotuksiin (vuoden 2003 ja 2004 vaikutus).

Toimintamenoihin sisältyy tuloksellisuuden perusteella 15 000 €.

Toimintamenoihin sisältyy koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategiahankkeeseen 17 000 €.

TULOSSOPIMUKSEN SEURANTA JA RAPORTOINTI

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan vuosittain tulosneuvottelujen yhteydessä. Opetusministeriö antaa tulosneuvottelujen suullisen palautteen lisäksi yliopistoille syksyn aikana kirjallisen palautteen mm. raportoinnin laadusta, toiminnan tuloksellisuudesta ja kehittämistarpeista strategisilla painopistealueilla.

Yliopisto toimittaa annettuja määräaikoja noudattaen KOTA -tietokantaan pyydyt tiedot ja varautuu KOTA -tietokannan kehittämisen edellyttämiin muutoksiin omissa seuranta- ja raportointijärjestelmissään.

Arvo Jäppinen
Ylijohtaja

Lauri Lajunen
Rehtori

Markku Mattila
Johtaja

Hannu Pietilä
Hallintojohtaja

Liitteet:

Liite 1. Rakennerahasto-ohjelmat

Liite 2. Valtakunnallisten tehtävien ja perusrahoitukseen sisältyvien yhteiskunnallisten palvelutehtävien rahoitus kaudella 2004 - 2006

Liite 3. Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma 2004-2006

Rakennerahasto-ohjelmat

- * DI, sähkö- ja tietotekniikka
- * FM, tietojenkäsittelytiede (Oulu ja Kajaani)
- * DI, ympäristöinformatiikka
- * FM, kemia (Kokkola)
- * Farmaseutti (yhteistyössä KuY:n kanssa)
- * FM ja TtM, hyvinvointiteknologia
- * KTM, logistiikka
- * FM, viestintä
- * KM, venäjän kieli ja kulttuuri (Kajaani)
- * Tilojen varustaminen

Hankkeiden toteutuksen edellytyksenä on, että ne muuten täyttävät ohjelma-asiakirjan/ toimintalinjan/ toimenpidekokonaisuuden yleiset edellytykset. Opetusministeriö ei ota kantaa hankkeiden rahoituksen riittävyyteen.

OPETUSMINISTERIÖ
Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto

LIITE 2

Valtakunnallisten tehtävien ja perusrahoitukseen sisältyvien yhteiskunnallisten palvelutehtävien rahoitus 1000 euroa/vuosi (ei sis. avointa yliopisto-opetusta)

OULUN YLIOPISTO

Valtakunnalliset tehtävät

Saamen kieli ja kulttuuri	500
Viron kieli ja kulttuuri	35

Perusrahoitukseen sisältyvät yhteiskunnalliset palvelutehtävät

Kajaanin yliopistokeskus (sis. FM-koulutuksen)	1 000
Sodankylän geofysiikan observatorio (sis. avaruustutkimus)	1 500
Lastentarhaopettajakoulutus	700

Tutkimustulosten hyödyntämiseen liittyvien palvelujen kehittäminen ja alueellisen vaikuttavuuden vahvistaminen sisältää	3 863
---	-------

- Meri-Lappi Instituutin,
- Thule instituutin
- Raahen toimintojen kehittäminen ja
- Perämerenkaari -yhteistyön (yhteistyössä LY:n kanssa)

OPETUSMINISTERIÖ
Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto

LIITE 3

Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma 2004-2006

Oulun yliopiston aineenopettajankoulutuksen tavoitteena on vähintään 190 aineenopettajan valmistuminen vuosittain. Humanistisella alalla valmistuu vuosittain vähintään 98 aineenopettajaa. Yliopisto suuntaa humanistisella alalla koulutustaan kielten aineenopettajatarpeisiin, erityisesti englantiin ja ottaa huomioon kasvavat äidinkielen ja kirjallisuuden aineenopettajatarpeet sekä vähäisen opettajatarpeen historia-aineissa. Matemaattis-luonnontieteellisellä alalla valmistuu vuosittain vähintään 80 aineenopettajaa erityisesti matematiikan, fysiikan ja kemian aineenopettajatarpeisiin. Kasvatustieteellisen alan koulutustaan yliopisto kohdentaa luokanopettajakoulutukseen vähintään nykylaajuudessaan ja ottaa huomioon kasvavat tarpeet opettajan pedagogisten opintojen suoritusmahdollisuuksissa.

Oulun yliopisto toteuttaa erillisrahoituksella vuosina 2004-2006 opettajankoulutuksen laajennusohjelmaa seuraavasti:

Hanke	2004 (1000 euroa)	2005	2006
Aineenopettajien lisäkoulutus (- englanti 10 - matematiikka, fysiikka, kemia 30)	200	330	300
Kielikylpyopettajien koulutus (16/vuosi)	100	100	100
Maahanmuuttajien suomenopettajien koulutus (40)	30	40	30
Opettajan pedagogisten opintojen laajentaminen (40/vuosi) Hanketta esitetään aloitettavaksi 2005.		200	200
Yhteensä	330	670	630